

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: Диме Спасов, министер за труд и социјална политика и

Ибрахим Ибрахими, заменик на министерот за труд и социјална политика

ПОВЕРЕНИЦИ: Енвер Хусејин, државен секретар во Министерството за труд и социјална политика и

Ленче Коцевска, државен советник во Министерството за труд и социјална политика

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН

за изменување и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност, по скратена постапка

Република Македонија
ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Бр. 42-4897/1
21.6.2016 година
Скопје

ДО ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СКОПЈЕ

Врз основа на членот 91, алинеја 2 од Уставот на Република Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Владата на Република Македонија Ви поднесува Предлог – закон за изменување и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност, по скратена постапка, што го утврди на седницата, одржана на 21.6.2016 година.

За претставници на Владата на Република Македонија во Собранието се определени Диме Спасов, министер за труд и социјална политика и Ибрахим Ибрахими, заменик на министерот за труд и социјална политика, а за повереници Енвер Хусејин, државен секретар во Министерството за труд и социјална политика и Ленче Коцевска, државен советник во Министерството за труд и социјална политика.

ЗАМЕНИК НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ
НА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА

МАКЕДОНИЈА

м-р Владимир Пецевски

Подготвил: Филип Коровешовски
Проверил: Љубица Р. Димовска
Контролирал: Дејан Јакимовски
Согласен: Митра Спасовска
Одобрил: Кирил Божиновски

ВОВЕД:

I. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија” бр.37/97, 25/2000, 101/2000, 50/2001, 25/2003, 37/2004, 4/2005, 50/2006, 29/2007, 102/2008, 161/2008, 50/10, 88/10, 51/11, 11/12, 80/12, 114/12, 39/14, 44/14, 113/14, 56/15, 129/15, 147/15, 154/15 и 27/16) се уредуваат прашањата во врска со размена на трудот, правата и обврските на работодавачите, невработените лица, други лица кои бараат работа и државата, во врска со вработувањето и осигурувањето во случај на невработеност и други прашања од значење за вработувањето.

Во Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност е предвидено ослободување од плаќање придонеси од задолжително социјално осигурување и ослободување од плаќање персонален данок за работодавачите од приватниот сектор. Со цел со истото да им се овозможи опфат на поголем број на категории на невработени лица се предлага дополнување на овој закон.

Основна цел на овие дополнувања е вклучувањето на невработени лица во пазарот на труд и социјалното осигурување преку поддршка, на подолг рок, со што ќе се овозможи зголемување на сигурност во вработувањето и социјалното осигурување на подолг рок.

Наведените причини ја наметнаа потребата од донесување на овој закон.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Законот се заснова на истите начела на кои се заснова основниот текст на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност.

Законот ги содржи и основните решенија на дополнувањата кои се содржани во Предлог на Законот.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Спроведувањето на овој закон не предизвикува финансиски последици врз Буџетот на Република Македонија и другите јавни финансиски средства.

IV. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИНОТ НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на овој закон, не се потребни дополнителни финансиски средства од Буџетот на Република Македонија .

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ПРЕДЛОГ - ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕТО И ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

Со оглед на тоа што не се работи за обемен и сложен закон, согласно член 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија се предлага овој закон да се донесе по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН
за изменување и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување
во случај на невработеност

Член 1

Во Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија” бр.37/97, 25/2000, 101/2000, 50/2001, 25/2003, 37/2004, 4/2005, 50/2006, 29/2007, 102/2008, 161/2008, 50/10, 88/10, 51/11, 11/12, 80/12, 114/12, 39/14, 44/14, 113/14, 56/15, 129/15, 147/15, 154/15 и 27/16) во член 98-г во ставот 1 по алинејата 1 се додава нова алинеја 2 која гласи:

„-невработеното лице кое сака да го вработи, во последните две години, да не било претходно вработено кај работодавач кој има сопственичка, организациска или управувачка поврзаност со работодавачот кој ќе користи мерка за ослободување од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход;“

Во алинејата 2 која станува алинеја 3: зборовите „15 март 2015” се заменуваат со зборовите „15 мај 2016”.

Член 2

Во член 98-ѓ во ставот 1 во алинеја 2 по зборот „години” се додава запирка и зборовите „ кое најмалку три месеци пред вработувањето немало заснован работен однос согласно мерката предвидена во овој член”

Член 3

Во член 98-е ставот 4 се менува и гласи:

„Работодавачот е должен да не го намали вкупниот број на вработени за кои не користи ослободување за целиот период за кој е ослободен од плаќање на придонесите за задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход, освен во случаи на смрт или пензионирање, а во спротивно е должен да го врати целиот износ на средствата за коишто бил ослободен во периодот до намалувањето на бројот на вработените.”

Ставот 5 се брише.

По ставот 6 кој станува став 5 се додава нов став 6 кој гласи:

„Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот за труд утврдил дека работодавачот сторил неправилност од одредбите на овој закон, работодавачот нема да може повеќе да поднесува барање за ослободување од плаќање на придонесите за задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход, согласно овој закон.”

Член 4

Во членот 98-ж по ставот 2 се додава нов став 3 кој гласи:

„Агенцијата на 1-ви и 15-ти во месецот врши проверка на бројот на вработените кај работодавачот кој ги користи мерките од членовите 98-г, 98-д и 98-ѓ од овој закон и доставува податоци до Управата за јавни приходи.”

Ставот 3 станува став 4.

Член 5

Барањата за ослободување од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и /или персонален данок на доход ќе можат да се поднесат најдоцна во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, во кој период ќе треба да започне и користењето на ослободување од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и /или персонален данок на доход по поднесеното барање.

Член 6

Остварените права по поднесените барања за ослободување од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и /или персонален данок на доход остварени до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе продолжат да се користат под услови и на начин согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија” бр. 56/15).

Член 7

Се овластува Законодавно - правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност.

Член 8

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
НА ПРЕДЛОГ – ЗАКОНОТ
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕТО И
ОСИГУРУВАЊЕ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ

Со членот 1 се врши промена во постојниот член 98-г кој го уредува ослободување од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход со уште еден услов невработеното лице кое сака да го вработи, во последните две години, да не било претходно вработено кај работодавач кој има сопственичка, организациска или управувачка поврзаност со работодавачот кој ќе користи мерка за ослободување од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход. Притоа рокот од став 1 алинеја 3 наместо 15 март 2015 се заменува со 15 мај 2016 година.

Со членот 2 се дополнува членот 98-ѓ во став 1 алинеја 2 со допрецизирање дека невработено лице за кое работодавачот ќе користи ослободување од плаќање на придонеси на задолжително социјално осигурување е невработено лице на возраст над 50 години кое најмалку три месеци пред вработувањето немало заснован работен однос согласно мерката предвидена во овој член.

Со членот 3 се дополнува член 98-е со два нови става.

Со членот 4 се допрецизира членот 98-ж дека Агенцијата на 1-ви и 15-ти во месецот врши проверка на бројот на вработените кај работодавачот кој ги користи мерките од членовите 98-г, 98-д и 98-ѓ од овој закон и доставува податоци до Управата за јавни приходи.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност се меѓусебно поврзани со одделни одредби од законите кои го уредуваат задолжителното социјално осигурување.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за вработувањето и осигурување во случај на невработеност ќе се овозможи вклучувањето на невработени лица во пазарот на труд и социјалното осигурување преку поддршка, на подолг рок, со што ќе се овозможи зголемување на сигурност во вработувањето и социјалното осигурување на подолг рок.

ИЗВОД НА ОДРЕДБИ
ОД ЗАКОНОТ ЗА ВРАБОТУВАЊЕТО И ОСИГУРУВАЊЕ
ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ КОИ СЕ МЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Член 98-г

Работодавачот од приватниот сектор, по претходно поднесено барање до Агенцијата, ќе биде ослободен од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход, доколку ги исполни следниве општи услови:

- невработеното лице кое сака да го вработи, во последните две години да не било претходно вработено кај истиот работодавач кој ќе користи мерка за ослободување од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход;

- да не го намалил бројот на вработени лица сметано од 15 март 2015 година до денот на вработувањето на нови работници, согласно со мерките од членовите 98-д и 98-ѓ од овој закон, освен во случај на смрт или пензионирање. Доколку работодавачот го зголемил бројот на вработени лица сметано од 15 март 2015 година до денот на вработувањето на нови работници, согласно со мерките од членовите 98-д и 98-ѓ од овој закон, да не го намалил вкупниот број на вработени лица до денот на вработувањето на новите работници и

- да нема неисплатени плати, придонеси од задолжително социјално осигурување и даноци повеќе од два последователни месеца, што се докажува со потврда издадена од Управата за јавни приходи од страна на работодавачот или по пат на размена на податоци по службена должност преку Агенцијата.

Член 98-ѓ

Невработено лице за кое работодавачот ќе користи ослободување од плаќање на придонеси на задолжително социјално осигурување е:

- невработено лице на возраст од 35 до 50 години, кое во последните 15 години било најмалку 10 години невработено и најмалку три месеци пред вработувањето немало заснован работен однос согласно со мерката предвидена во овој член;

- невработено лице на возраст над 50 години и

- невработено лице кое е родител на три или повеќе деца и кое најмалку три месеци пред вработувањето немало заснован работен однос, самохран родител и член на еднородителско семејство кое најмалку три месеци пред вработувањето немало заснован работен однос, приматели на социјална парична помош, деца без родители и родителска грижа, жртви на семејно насилство, инвалидно лице со утврдена инвалидност согласно со Закон за вработување на инвалидни лица и лице со утврдена намалена работна способност или професионална неспособност за работа за 50% согласно со прописите од пензиското и инвалидското осигурување, професионални војници на кои им престанал работниот однос согласно со Законот за служба во Армијата на Република Македонија и родители на деца со пречки во развојот кои се корисници на посебен додаток најмалку три месеци пред вработувањето согласно со мерката од овој член.

- невработено лице на возраст над 58 години кое во последните две години пред вработувањето согласно со мерката од овој член, немало засновано работен однос. Работодавачот кој ќе вработи лице од ставот 1 алинеја 1 на овој член е ослободен од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување во траење од 60 месеци од денот на вработувањето. Работодавачот е должен да го задржи лицето од ставот 1 алинеја 1 на овој член уште 12 месеци, по истекот на периодот во којшто е ослободен од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување.

Работодавачот кој ќе вработи лице од ставот 1 алинеи 2 и 3 на овој член е ослободен од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување во траење од 60 месеци од денот на вработувањето.

Работодавачот кој ќе вработи лице од ставот 1 алинеја 4 на овој член е ослободен од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување до исполнување на условите за стекнување на правото на старосна пензија. Договорот за

вработување за лицата од ставот 1 на овој член треба да биде склучен на неопределено време, со полно работно време.

Ослободувањето од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување, за лицата од ставот 1 на овој член, на месечна основа се однесува до просечна бруто плата за претходната година објавена од Државниот завод за статистика, а разликата над просечната бруто плата за придонесите од задолжително социјално осигурување ја пресметува и плаќа работодавачот.

Член 98-е

Користењето на мерките од членовите 98-д и 98-ѓ од овој закон ќе престане доколку работодавачот кој по вработувањето на лица согласно со мерките од членовите 98-д и 98-ѓ од овој закон, има долг по основ на неисплатена плата, придонеси од задолжително социјално осигурување и даноци за два последователни месеца.

Работодавачот од ставот 1 на овој член е должен да го плати износот на средства за кој бил ослободен од плаќање за изминатиот период. Работодавачот кој нема да го задржи лицето од член 98-д и член 98-ѓ став 1 алинеја 1 од овој закон за уште 12 месеци по истекот на периодот за којшто е ослободен од плаќање придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход е должен во рок од 30 дена да го уплати износот на средства за кој бил ослободен од плаќање за изминатиот период.

Работодавачот е должен да не го намали бројот на вработени за целиот период за кој е ослободен од плаќање на придонесите за задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход, освен во случаи на смрт или пензионирање.

Работодавачот е должен да не го намали бројот на вработени за кои не користи ослободување за целиот период за кој е ослободен од плаќање на придонесите за задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход, освен во случаи на смрт или пензионирање.

Доколку работодавачот го откаже договорот за вработување од основани причини согласно со Законот за работните односи, е должен во рок од 30 дена на негово место да вработи друго невработено лице од истата категорија за преостанатиот период за којшто користи ослободување од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход и преостанатиот период за кој има обврска да го задржи лицето во работен однос.

Ослободувањето од плаќање на придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход од членовите 98-д и 98-ѓ од овој закон се однесува и за самовработено лице кое се вработило согласно со мерките од овој закон.

Член 98-ж

Евиденцијата на работодавачите од приватниот сектор, невработените лица и самовработените лица од членовите 98-д и 98-ѓ од овој закон ја води Агенцијата.

Агенцијата најдоцна секои 30 дена ќе доставува податоци до Управата за јавни приходи, за работодавачите од приватен сектор - корисници на мерките од членовите 98-д и 98-ѓ од овој закон, со цел Управата за јавни приходи да преземе мерки согласно со своите законски надлежности.

Управата за јавни приходи по утврдување на постоење на долг по основ на неисплатена плата, придонеси од задолжително социјално осигурување и даноци за два последователни месеца, за работодавач - корисник на мерките од член 98-д и член 98-ѓ од овој член, ќе започне постапка за наплата на износот на средствата за кои работодавачот бил ослободен од плаќање согласно со закон, а на работодавачот му престанува ослободувањето од плаќање придонеси од задолжително социјално осигурување и/или персонален данок на доход.